

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

ЗМІСТ

АВШЕНІЮК Н.М. ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ.....	15
ЩЕРБАН Т.Д. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ НА ЕТАПІ ЇХ АДАПТАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	17
BERNÁTOVÁ R. VÝCHOVA K ZDRAVIU S AKCENTOM NA VEDOMOSTI ŽIAKOV MLADŠIEHO ŠKOLSKÉHO VEKU O ĽUDSKOM TELE.....	19
HARAPKO V.I, MOLNAR G.D. PROBLEMS OF TEACHING STUDENTS TO WRITE ESSAYS-DESCRIPTIONS IN ENGLISH.....	20
КОСОТ А. WIEDZA EKOLOGICZNA DZIECI W WIEKU WCZESNOSZKOLNYM.....	22
КОСОТ А. RUCH I AKTYWNOŚĆ FIZYCZNA DZIECI W DOBIE INTERNETU.....	24
PALLAY K. STUDENT MOBILITY IN UKRAINE.....	26
SAKALOVÁ B.S. VÝCHOVA K ZDRAVIU ŽIAKOV MLADŠIEHO ŠKOLSKÉHO VEKU SO ZAMERANÍM NA ICH STRAOVACIE NÁVYKY.....	27
FABRYCHNA Y. PROFESSIONAL LINGUISTIC EDUCATION OF TRANSLATORS AS SEEN BY INDUSTRY EMPLOYERS AND MASTER STUDENTS.....	29
АЛМАШИ-КОПИН А.В., КУЦИК О.Г. ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК БАЗОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	31
АНДЄЛ Ю.І., ЧЕКАН О.І. ЗМІСТ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ ПРИ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИХ ПОРУШЕННЯХ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	33
БАБИНЕЦЬ Н.В., БАРНА Х.В. ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК ОСНОВА МОРАЛЬНОСТІ.....	35
БАБЛЮК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. ПРОБЛЕМНА СИТУАЦІЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	37
БАЛКО А.І., КАЛИТИЧ Н.В., БРИЖАК Н.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З РОДИНАМИ.....	39
БАРНА Н.А. ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ВИКОНАВСЬКОЇ ОСОБИСТОСТІ СКРИПАЛЯ.....	41

застуди», «Емоції і здоров'я»), консультації («Рухова активність дитини», «Як провести вихідний день із дитиною»), розваги та спортивні свята («На старт, малята!», «Дні здоров'я»), дні відкритих дверей); інтерактивні (анкетування, діагностика, тренінг («Як виховати дитину фізично здоровою»), папки-пересувки («Раціональне харчування дошкільників», «Рослинка-здоровинка та рослини отруйні»), вечори питань і відповідей, круглі столи («Поговоримо про плоскостопість і порушення постави»), семінари-практикуми: «Розучування комплексів дихальної гімнастики для дошкільників») та просвітницьку роботу (випуск інформаційних листівок, оформлення стендів).

Таким чином, систематизувавши цю роботу, об'єднавши ці форми в єдине ціле отримаємо спільну роботу закладу дошкільної освіти та сім'ї, що дасть хороший результат у формуванні здорового способу життя дітей дошкільного віку.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Освіта та наука : веб -сайт. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazovij_komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajt-ostatochnij.pdf

2. Бойченко Т. Батькам про валеологію: [посіб. для батьків старшокласників] / Т. Бойченко, Н. Колотій, А. Царенко, та ін. – К.: Прем'єр-Медіа, 2000. – 152 с.

3. Максимова О. О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку (теоретико-методичні засади): навчально-методичний посібник / Олена Олександрівна Максимова. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018.– 213 с.

БАРНА Н.А.

Відокремлений структурний підрозділ
«Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ», Україна

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ВИКОНАВСЬКОЇ ОСОБИСТОСТІ СКРИПАЛЯ

Виконавська індивідуальність постає як виявлення у музичному творі власної своєрідності, оригінальності особистості, що відрізняє її виконання від інших якістю музичних обдарувань. Виконавська персональність характеризується прагненням до творчої самореалізації через внутрішнє самовдосконалення, самоусвідомлення, самовіднайдення і самопоглиблення своєї оригінальності, своєрідності особистісного комплексу здібностей скрипаля, тим самим розвиваючи його унікальні виконавські властивості до екстраздібностей. В континуумі виконавського мистецтва внутрішнє самовдосконалення, поглиблення, збагачення виконавської індивідуальності скрипаля досягається шляхом інтеріоризації інтерсуб'єктивних зв'язків між виконавцем і твором, що віддзеркалюється в інтрасуб'єктивній формі, на ґрунті чого формується персоналізований стиль виконавської інтерпретації.

Отже, під виконавською персоналізованою особистістю розуміємо самоусвідомлюючу творчу особистість скрипаля, що здатна до поглибленого розвитку індивідуальних музичних комплексів через самопізнання,

самооцінювання та саморегуляцію в процесі становлення фахової діяльності. До структури виконавської культури скрипаля відносяться два основні комплекси: ціннісноорієнтаційний комплекс, змістом якого є визначення особистісно-значущої смислової структури (визначення естетичних ідеалів, вартісних смислових конструктів виконавця) виконавської інтерпретації, спрямованої на віддзеркалення її у соціумі (слухач, аудиторія, (комунікативна ситуація)) та операційно-виконавський комплекс, який реалізує, втілює інтерпретацію, до складу якого відноситься персоналізований стиль скрипаля, що складається з персонально-домінантної структури музиканта та формування виконавсько-художнього та виконавсько-технічного блоків.

Своєрідність інтерпретації музичного твору залежить від духовного багатства, сили та ініціативності індивідуальних рис особистості (персональних диспозицій) виконавця і надає творчо-персоналізованого, суб'єктивно-лабільного характеру формування виконавської культури, а її стабільність криється у традиційності, тобто дотриманості змістовної атрибутики стилю та змісту музичного твору, адекватно відображеної доцільними засобами інструментально-технічної виразності музиканта. Такий взаємозв'язок традиційного, як змістовностілових ознак музичного твору, та інноваційного, як персоналізовано-особистісного їх розуміння виконавцем, у феномені культури забезпечує її неперервність, діалогічність, значущість, своєрідність та творчість. Звідси також випливає необхідність розгляду виконавської культури у взаємозумовленості, взаєморозвитку особистісної та фахової культури скрипаля.

Враховуючи особливості музично-виконавського процесу, обґрунтованим вбачається розгляд формування виконавської культури скрипаля спираючись на тривимірну модель розвитку персоналізовано фахової особистості як базисної структури даного процесу якому притаманні: 1) модифікація, трансформація професійної системи художніх та технічних стереотипів скрипаля; 2) спрямування професійних установок скрипаля на досягнення суб'єктивної виконавської творчості; 3) акумуляція та синтез значущих (ціннісних) власних та еталонних зразків технічної та художньої майстерності скрипаля для досягнення вершинних рівнів музично-виконавської культури та творчого рівня виконавської інтерпретації (виконавець-майстер, виконавець-творець), що в перспективі визначає персональний стиль музично-виконавської діяльності скрипаля. Таким чином, на ґрунті даної моделі формується особистість, яка через виявлення своїх індивідуальних, соціальних та професійних властивостей персоналізує (надає своєрідного значення, значущості) перебіг когнітивних, ціннісних та регулятивних процесів. У свою чергу, ці процеси здатні змінювати, розвивати, удосконалювати персональні домінанти та фахові якості скрипаля. Такий взаємозв'язок зумовлює становлення персонально-особистісного виконавського стилю скрипаля, що є базисним для формування його виконавської культури і разом з цим визначається однією з особливостей мистецько-персоналізованого підходу. Другою особливістю мистецько-персоналізованого підходу і водночас надбудовою у формуванні виконавської культури скрипаля є вибудова особистісно-значущої виконавської

інтерпретації, яка пов'язана з виявленням виконавської новизни через вплив виконавського стилю на процес роботи над музичним твором, що і складає самобутність, унікальність даної діяльності. Поняття виконавської значущості трактується як неповторне виконавсько-смісловне наповнення змісту музичного твору, що є творчим виконавським синтезом, виконавською персоналізацією – виконавським переосмисленням змісту музичного твору. Третьою особливістю мистецько-персоналізованого підходу, який сприяє досягненню вершинного, досконалого рівня виконавської культури є визначення соціальної значимості інтерпретації музичного твору.

Список використаних джерел

1. Берлянич М.М. Основы учения юного скрипача / Марк Моисеевич Берлянич. – М.: Издательство Росс.Академии им.Гнесиных, 1993. – 199 с.
2. Рибалка В.В. Аксіологічні основи культури особистості / Валентин Васильович Рибалка. – Чернівці: Технодрук, 2009. – 228 с.
3. Рудницька О.П. Психолого-педагогічні проблеми загальної та мистецької освіти / О.П.Рудницька // Мистецтво у розвитку особистості: [Монографія / за ред. Н.Г.Ничкало]. – Чернівці: «Зелена Буковина», 2006. – С.36-55.

БАРЧІЙ М.С.,
ВОРОНОВА О.Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО САМОРОЗВИТКУ

Проблема професійної підготовки конкурентоспроможних на ринку праці фахівців, готових рухатись відповідно до сучасних потреб суспільства, які усвідомлюють необхідність постійного розвитку своєї особистості, вдосконалення власного професіоналізму, а головне - володіють необхідними знаннями та механізмами для досягнення мети є надзвичайно актуальною. Система професійної підготовки сучасного педагога потребує реформування та впровадження інноваційних розробок вітчизняних дослідників, кращого світового досвіду.

Поділяємо погляди С. Кузікової [1] на процес освіти як процес формування суб'єкта саморозвитку, оскільки в особистісно орієнтованій освітній парадигмі центральне місце відводиться самоактуалізованій особистості. Для того, щоб бути суб'єктом саморозвитку, майбутній учитель повинен бути компетентною, творчою особистістю, здатною до рефлексії, орієнтованою на інноваційний характер освітнього процесу, вміти аналізувати, критично мислити, бути вмотивованим до самореалізації в професії. Дослідниця наголошує на важливості формування у студентів системи особистісних смислів, які стимулюватимуть неперервне професійне самовдосконалення, однак у закладах вищої освіти часто відсутні цілеспрямовані заходи з активізації індивідуальної траєкторії професійного зростання [1].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>